

eul_wid: nbq-ab

Ἀνδρόνικος ὁ Ῥόδιος · Andronicus of Rhodes

On Passions, Book 2

Περὶ παθῶν

Period: Ἑλληνιστική [Hellenistic](#)
Dialect: Φιλοσοφική Ἀττική [Attic Philosophical](#)
Domain: Φιλοσοφία [Philosophy](#)
Format: Πραγματεία [Treatise](#)
Affiliation: [Peripatetic](#)

^{t 1} ANDRONICI RHODII QUI FERTUR LIBELLI ΠΕΡΙ ΠΑΘΩΝ PARS ALTERA DE VIRTUTIBUS ET VITIIS
Ἐπαινετὰ μὲν ἐστὶ τὰ καλὰ, ψεκτὰ δὲ τὰ αἰσχρά· καὶ τῶν μὲν καλῶν ἡγοῦνται αἱ ἀρεταί, τῶν δὲ
αἰσchrῶν αἱ κακίαι· ὥστε ἐπαινεταὶ μὲν αἱ ἀρεταί, ἐπαινετὰ δὲ 〈ἐστὶ〉 καὶ τὰ αἴτια τῶν
ἀρετῶν καὶ τὰ παρεπόμενα αὐταῖς καὶ τὰ γινόμενα ἀπ' αὐτῶν [καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν] ψεκτὰ δὲ τὰ
ἐναντία.

^{1.1} [ἔστι δὲ ἀρετὴ ἕξις ὁμολογουμένη.] [Ὅρος ἀρετῆς] [Ἀρετὴ ἐστὶν ἕξις ἐν μεσότητι θεωρουμένη
κατ' ὀρθὸν λόγον· καὶ ὡς δεῖ οἰκονομουμένη. ἄλλως· ἠθικὴ ἀρετὴ ἐστὶν ἕξις ἐν μεσότητι οὕσα
παθῶν τε καὶ πράξεων ὠρισμένη τῷ ὀρθῷ λόγῳ.] Εἶδη ἀρετῆς δ'· φρόνησις· σωφροσύνη·
δικαιοσύνη· ἀνδρεία.

^{2.1. (1t)} [Ὅροι τῶν εἰδῶν] α' Φρόνησις μὲν οὖν ἐστὶν ἐπιστήμη ἀγαθῶν καὶ κακῶν καὶ οὐδετέρων. [ἢ
φρόνησις ἐστὶν ἡ τῶν πρακτῶν ὀρθὴ καὶ ἀληθὴς καὶ μετ' αἰτίας θεωρία· ἢ φρόνησις ἐστὶν
ἀρετὴ τοῦ λογιστικοῦ περὶ τὰ αἰρετὰ καὶ φευκτὰ καὶ τὴν κρίσιν τῶν χειρόνων ἢ βελτιόνων.] β'
Σωφροσύνη δὲ ἐπιστήμη αἰρετῶν καὶ οὐχ αἰρετῶν καὶ οὐδετέρων. 〈γ'〉 Δικαιοσύνη δὲ ἕξις
ἀπονεμητικὴ τοῦ κατ' ἀξίαν ἐκάστω. 〈δ'〉 Ἀνδρεία δὲ ἐπιστήμη δεινῶν καὶ οὐ δεινῶν καὶ
οὐδετέρων [Μέρη τῆς ψυχῆς γ'] Τριμεροῦς δὲ τῆς ψυχῆς λαμβανομένης κατὰ Πλάτωνα α' τοῦ
μὲν λογιστικοῦ ἀρετὴ 〈ἐστὶν〉 ἡ φρόνησις· β' τοῦ δὲ θυμοειδοῦς ἢ τε πραότης καὶ ἡ ἀνδρεία·
γ' τοῦ δὲ ἐπιθυμητικοῦ ἢ τε σωφροσύνη καὶ ἡ ἐγκράτεια· ὅλης δὲ τῆς ψυχῆς ἢ 〈τε〉
δικαιοσύνη καὶ ἡ ἐλευθεριότης καὶ ἡ μεγαλοψυχία.

^{3.2} Κακία δὲ ἐστὶ τοῦ μὲν λογιστικοῦ ἢ ἀφροσύνη· τοῦ δὲ θυμοειδοῦς ἢ 〈τε〉 ὀργιλότης καὶ ἡ
δειλία· τοῦ δὲ ἐπιθυμητικοῦ ἢ τε ἀκολασία καὶ ἡ ἀκрасία· ὅλης δὲ τῆς ψυχῆς ἢ τε ἀδικία καὶ ἡ
ἀνελευθερία καὶ ἡ μικροψυχία. [Περὶ φρονήσεως] Ἔστι δὲ φρόνησις μὲν ἀρετὴ τοῦ λογιστικοῦ
κατασκευαστικὴ τῶν εἰς εὐδαιμονίαν συντείνοντων.

^{4.2} Σύμβωμοι δὲ εἰσὶν αὐτῆς εὐβουλία· ἀγχίνοια· πρόνοια· βασιλική· στρατηγική· [πραγματική]
πολιτική· οἰκονομική· [ἠθική]· διαλεκτική· ῥητορική· φυσική. α' Εὐβουλία μὲν οὖν ἐστὶν
ἐπιστήμη συμφερόντων. 〈β'〉 Ἀγχίνοια δὲ ἕξις ἐξ ὑπογύου τὸ καθῆκον εὐρίσκουσα [καὶ
καταστοχαζομένη τοῦ δέοντος]. γ' Πρόνοια δὲ ἕξις ὁδοποιεῖσθαι δυναμένη εἰς τὸ μέλλον, ὡς ἂν
πράττηται ὡς χρὴ [ἢ παρασκευαστικὴ πρὸς μέλλοντά τινα]. δ' Βασιλικὴ δὲ ἐμπειρία τοῦ ἄρχειν
πλήθους ἀνυπευθύνως. ε' Στρατηγική δὲ ἕξις θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ τῶν [τῶ] στρατοπέδῳ

συμφερόντων. <ζ'> [Πραγματική δὲ ἐπιστήμη τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων]. ζ' Πολιτική δὲ ἔξις θεωρητική <καὶ πρακτική> τῶν [τῇ] πόλει συμφερόντων. η' Οἰκονομική δὲ ἔξις θεωρητική <καὶ πρακτική> τῶν [τῷ] οἴκῳ συμφερόντων. <θ'> [Ἡθική δὲ ἐπιστήμη κοσμητική τῶν ἡθῶν]. ι' Διαλεκτική δὲ ἐπιστήμη τοῦ εὖ διαλέγεσθαι. ια' Ῥητορική δὲ ἐπιστήμη τοῦ εὖ λέγειν. ιβ' Φυσική δὲ ἐπιστήμη τῶν περὶ [τὴν] φύσιν. Ἔργα δὲ τῆς φρονήσεως ς τὸ εὖ βουλευσασθαι· τὸ κρῖναι τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ βίῳ αἰρετὰ καὶ φευκτὰ· τὸ χρῆσασθαι <καλῶς> πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς [καὶ καλοῖς] [ὥς δεῖ]. <τὸ ὁμιλῆσαι ὀρθῶς>· τὸ συνιδεῖν τοὺς καιροὺς· τὸ ἀγχίνως χρῆσασθαι καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ· τὸ τὴν ἐμπειρίαν ἔχειν τῶν χρησίμων ἀπάντων.

- 4.3 Μνήμη δὲ καὶ ἐμπειρία καὶ ἀγχίνοια καὶ ἐπιδεξιότης καὶ εὐβουλία ἦτοι ἀπὸ τῆς φρονήσεως ἐκάστη αὐτῶν ἐστίν ἢ παρέπεται τῇ φρονήσει· ἢ τὰ μὲν αὐτῶν οἷον παραίτια τῆς φρονήσεως καθάπερ καὶ ἡ ἐμπειρία καὶ ἡ μνήμη, τὰ δὲ οἷον μέρη, οἷον ἡ εὐβουλία [καὶ ἡ ἐπιδεξιότης] καὶ ἡ ἀγχίνοια. Πραότης δὲ ἐστὶν ἀρετὴ τοῦ θυμοειδοῦς καθ' ἣν πρὸς ὀργὰς γίνονται δυσκίνητοι [ἢ μεσότης περὶ ὀργὰς ἥς ἡ μὲν ὑπερβολὴ ὀργιλότης καὶ τὸ ἀκρόχολον· ἡ δὲ ἔλλειψις ἀοργησία ἢ ἡλιθιότης].
- 4.4 ἔργα δὲ αὐτῆς· τὸ δύνασθαι φέρειν [μετρίως] ἐγκλήματα καὶ ὀλιγωρίας μετρίως καὶ τὸ μὴ ταχέως ὀρμᾶν ἐπὶ τὴν τιμωρίαν· καὶ τὸ μὴ εὐκίνητον εἶναι πρὸς τὰς ὀργὰς· ἄπικρον δὲ τῷ ἦθει καὶ ἀφιλόνηκον, ἔχοντα τὸ ἥρεμον τῆς ψυχῆς καὶ στάσιμον. [Περὶ ἀνδρείας] Ἀνδρεία δὲ ἐστὶν ἀρετὴ τοῦ θυμοειδοῦς καθ' ἣν δυσέκπληκτοί εἰσιν ὑπὸ φόβων τῶν περὶ θάνατον.
- 5.2 Οἰκεῖα δὲ αὐτῆς· εὐψυχία· λῆμα· μεγαλοψυχία· ἀρρενότης καρτερία· μεγαλοπρέπεια· ἀνδραγαθία. <α'> Εὐψυχία μὲν οὖν ἐστὶν εὐτονία ψυχῆς πρὸς τὸ ἐπιτελεῖν τὰ ἐαυτῆς ἔργα. <β'> Λῆμα δὲ ἔξις προχείρους παρεχομένη πρὸς τὸ ἐπιχειρεῖν τε οἷς χρή καὶ ὑπομένειν ἂ λόγος αἰρεῖ. <γ'> Μεγαλοψυχία δὲ ἔξις ὑπεράνω ποιούσα τοῦ κοινῇ συμβαίνοντος φαύλους τε καὶ σπουδαίους. <δ'> Ἀρρενότης δὲ ἔξις αὐτάρκεις παρεχομένη ἐν τοῖς κατ' ἀρετὴν πόνοις. <ε'> Καρτερία δὲ ἐπιστήμη ἐμμενετῶν <καὶ οὐκ ἐμμενετῶν> καὶ οὐδετέρων. [Καρτερία δὲ ὑπομονὴ λύπης ἢ πόνων ἔνεκα τοῦ καλοῦ.] <ς'> Μεγαλοπρέπεια δὲ ἔξις ἐπαίρουσα τοὺς ἔχοντας αὐτὴν καὶ φρονήματος πληροῦσα. <ζ'> [Ἀνδραγαθία δὲ ἀνδρὸς ἀρετὴ ἐπιτηδευτικὴ κοινωνικῶν ἔργων.] Ἔργα δὲ ἀνδρείας ς· τὸ δυσέκπληκτον εἶναι ὑπὸ φόβου τοῦ περὶ θάνατον· καὶ τὸ εὐθαρσῆ εἶναι ἐν τοῖς δεινοῖς· καὶ τὸ εὐτολμον πρὸς τοὺς κινδύνους· καὶ τὸ μᾶλλον αἰρεῖσθαι τεθνάναι καλῶς ἢ αἰσchrῶς σωθῆναι· καὶ τὸ νίκης αἴτιον διὰ παντὸς γίνεσθαι [ἔστι δὲ ἀνδρείας καὶ τὸ πονεῖν καὶ τὸ καρτερεῖν καὶ ἀνδραγαθίζεσθαι].
- 5.3 παρέπεται δὲ τῇ ἀνδρείᾳ ἡ εὐτολμία καὶ ἡ εὐψυχία καὶ τὸ θάρσος· ἔτι δὲ ἡ φιλοπονία καὶ ἡ καρτερία. [Περὶ σωφροσύνης] Σωφροσύνη δὲ ἐστὶν ἀρετὴ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ καθ' ἣν ἀνόρεκτοι γίνονται τῶν περὶ τὰς ἀπολαύσεις φαύλων ἡδονῶν.
- 6.2 Οἰκεῖαι δὲ εἰσιν αὐτῆς· αὐστηρία· ἐγκράτεια· εὐτέλεια· λιτότης· κοσμιότης· εὐταξία· αὐτάρκεια. α' Αὐστηρία μὲν οὖν ἐστὶν ἔξις καθ' ἣν [τινες] οὔτε προσφέρουσιν ἄλλοις τὴν περὶ [φαύλων] ἡδονῶν ὁμιλίαν οὔτε παρ' ἄλλων [ταύτην] προσδέχονται [ἢ ἔξις ψυχῆς μὴ ἀνεχομένη ὁμιλίαν φαύλων ἡδονῶν μηδὲ λόγων]. β' Ἐγκράτεια δὲ ἔξις ἀήττητος ὑφ' ἡδονῶν. γ' Εὐτέλεια δὲ ἔξις ἀνυπέαρτος ἐν δαπάναις καὶ παρασκευαῖς. δ' Λιτότης δὲ ἔξις ἀρκουμένη τοῖς τυχοῦσιν. ε' Κοσμιότης δὲ ἐπιστήμη περὶ τὸ πρέπον ἐν κινήσει καὶ σχέσει [σώματος· ἢ εὐταξία περὶ σχῆμα καὶ κίνησιν σώματος]. ς' Εὐταξία δὲ ἐμπειρία καταχωρισμοῦ πράξεων [ἢ περὶ τὰς πράξεις ἔχουσα τὸ βέβαιον, ἢ τοὺς καταχωρισμοὺς τῶν πράξεων]. ζ' Αὐτάρκεια δὲ ἔξις ἀρκουμένη οἷς δεῖ καὶ δι' αὐτῆς ποριστικὴ τῶν πρὸς τὸ ζῆν καθηκόντων. Ἔργα δὲ σωφροσύνης· τὸ μὴ θαυμάζειν τὰς ἀπολαύσεις τῶν σωματικῶν ἡδονῶν· καὶ τὸ εἶναι πάσης ἀπολαυστικῆς αἰσchrᾶς

ἡδονῆς ἀνόρεκτον· καὶ τὸ φοβεῖσθαι <τὴν ἀδοξίαν· καὶ τὸ τετάχθαι> περὶ τὸν βίον ὁμοίως ἔν τε μικροῖς καὶ μεγάλοις.

6.3 παρέπεται δὲ τῇ σωφροσύνῃ <εὐταξία>· εὐκοσμία· αἰδώς· εὐλάβεια. [Περὶ ἐγκρατείας] Ἐγκράτεια δὲ ἐστὶν ἀρετὴ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ καθ' ἣν κατέχουσι τῷ λογισμῷ τὴν ἐπιθυμίαν ὁρμῶσαν ἐπὶ φαύλας ἡδονάς.

6.4. (τ) ἔργα δὲ αὐτῆς· τὸ δύνασθαι κατέχειν τῷ λογισμῷ τὴν ἐπιθυμίαν ὁρμῶσαν ἐπὶ τὰς φαύλας ἀπολαύσεις ἡδονῶν· καὶ τὸ καρτερεῖν· καὶ τὸ ὑπομονητικὸν εἶναι τῆς κατὰ φύσιν ἐνδεΐας τε καὶ λύπης. [Περὶ δικαιοσύνης] Δικαιοσύνη δὲ ἐστὶν ἀρετὴ ψυχῆς διανεμητικὴ τοῦ κατ' ἀξίαν.

7.1 [ἴδιον δὲ δικαιοσύνης ἐστὶ τὸ ἐκεῖνα νέμειν ἐκάστῳ ὧν ἂν τις τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς αἰτίας προκαταβάλλῃται.] Οἰκεῖαι δὲ αὐτῆς· ἐλευθεριότης· χρηστότης· δικαστικὴ· εὐγνωμοσύνη· εὐσέβεια· εὐχαριστία· ὁσιότης· εὐσυναλλαξία· νομοθετικὴ.

7.2 <α'> Ἐλευθεριότης μὲν οὖν ἐστὶν ἕξις ἐν προέσει καὶ λήψει ὁμολογουμένως ἀναστρεφόμενους παρεχομένη. <β'> Χρηστότης δὲ ἕξις ἐκουσίως εὐποιοιτική. <γ'> Δικαστικὴ δὲ ἐπιστήμη κρίσεων καὶ κολάσεων καὶ ἀδικημάτων. <δ'> [Εὐγνωμοσύνη δὲ ἐκούσιος δικαιοσύνη.] <ε'> Εὐσέβεια δὲ ἐπιστήμη θεῶν θεραπείας. <ς'> Εὐχαριστία δὲ ἐπιστήμη τοῦ τίσι καὶ πότε παρεκτέον χάριν καὶ πῶς καὶ παρὰ τίνων ληπτέον. <ζ'> Ὀσιότης δὲ ἐπιστήμη παρεχομένη πιστοῦς καὶ τηροῦντας τὰ πρὸς τὸ θεῖον δίκαια [·ἢ ὀρθὴ ἐπιστήμη περὶ θεοῦ τιμῆς ἢ αὐτὴ δὲ καὶ δικαιοσύνη λέγεται]. <η'> Εὐσυναλλαξία δὲ ἕξις ἐν συναλλαγαῖς φυλάττουσα τὸ δίκαιον. <θ'> Νομοθετικὴ δὲ ἐπιστήμη διαταγμάτων πολιτικῶν πρὸς κοινωνίαν ἀναφερομένων. Ἔργα δὲ δικαιοσύνης· τὸ διανεμητικὸν εἶναι τοῦ κατ' ἀξίαν· τὸ σφάζειν τὰ πάτρια ἔθνη καὶ τὰ νόμιμα· τὸ σφάζειν τοὺς γεγραμμένους νόμους· τὸ ἀληθεύειν ἐν τῷ διαφέροντι· τὸ διαφυλάττειν τὰς ὁμολογίας.

7.3 Ἦστι δὲ πρῶτα τῶν δικαίων τὰ πρὸς τοὺς θεούς· (εἴτα τὰ πρὸς δαίμονας)· εἴτα τὰ πρὸς πατρίδα καὶ γονεῖς· εἴτα τὰ πρὸς τοὺς κατοικομένους ἐν οἷς <ἐστι> καὶ ἡ εὐσέβεια ἥτοι μέρος οὕσα τῆς δικαιοσύνης ἢ παρακολουθοῦσα· ἀκολουθεῖ δὲ τῇ δικαιοσύνῃ καὶ ἡ ὁσιότης καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ <ἡ> πίστις καὶ <ἡ> μισοπονηρία. [Ἦστι δὲ ἡ πίστις ἢ ὡς ἀληθεῖ τῷ γνωθέντι συγκατάθεσις.] [Περὶ ἐλευθεριότητος] Ἐλευθεριότης δὲ ἐστὶν ἀρετὴ ψυχῆς εὐδάπανος εἰς τὰ καλά.

7.4. (τ) ἔργα δὲ αὐτῆς· τὸ προετικὸν εἶναι χρημάτων εἰς τὰ ἐπαινετά· καὶ ἐπιδαψιλεύειν ἐπὶ τῷ εἰς δέον τι ἀναλωθῆναι· καὶ τὸ βοηθητικὸν εἶναι ἐν τῷ διαφόρῳ καὶ φιλάνθρωπον· καὶ τὸ μὴ λαβεῖν ὅθεν οὐ δεῖ· ἔτι δὲ καὶ τὸ περὶ ἐσθῆτα καθάριον [καὶ περὶ οἴκησιν]· καὶ κατασκευαστικὸν τῶν περιττῶν καὶ καλῶν καὶ διαγωγὴν ἐχόντων ἡδεῖαν [ἄνευ τοῦ λυσιτελοῦντος]· καὶ θρεπτικὸν ζώων τῶν ἰδίων τι ἐχόντων καὶ θαυμαστόν. ἀκολουθεῖ δὲ τῇ ἐλευθεριότητι ἢ τοῦ ἥθους ὑγρότης καὶ εὐαγωγία καὶ φιλάνθρωπία καὶ τὸ εἶναι ἐλεητικὸν καὶ φιλόφιλον καὶ φιλόξενον καὶ φιλόκαλον. Μεγαλοψυχία δὲ ἐστὶν ἀρετὴ ψυχῆς καθ' ἣν [εὖ] δύνανται φέρειν εὐτυχίαν καὶ ἀτυχίαν τιμὴν καὶ ἀτιμίαν.

7.5 ἔργα δὲ αὐτῆς· τὸ καλῶς ἐνεγκεῖν [καὶ εὐψυχῶς] εὐτυχίαν καὶ ἀτυχίαν τιμὴν καὶ ἀτιμίαν· καὶ τὸ μὴ θαυμάζειν μήτε τρυφήν μήτε θεραπείαν μήτε ἐξουσίαν μήτε τὰς νίκας τὰς ἐναγωνίους· ἔχειν δὲ τι βάθος τῆς ψυχῆς καὶ μέγεθος. ἔστι δὲ ὁ μεγαλόψυχος οὕτε τὸ ζῆν περὶ πολλοῦ ποιούμενος οὕτε φιλόζωος· ἀπλοῦς δὲ τῷ ἥθει καὶ γενναῖος καὶ ἀδικεῖσθαι δυνάμενος καὶ οὐ τιμωρητικός. ἀκολουθεῖ δὲ τῇ μεγαλοψυχίᾳ ἀπλότης καὶ γενναιότης καὶ ἀλήθεια. [Κατὰ Χρύσιππον] [Φρόνησίς ἐστιν ἐπιστήμη τοῦ ποῖα δεῖ ποιεῖν, ποῖα δ' οὐ.

8.1

Ἀφροσύνη δὲ ἡ ἄγνοια τῶν αὐτῶν· καὶ ἄφρονες οἱ τούτων τι ἀγνοῦντες καὶ περὶ ταῦτα διεψευσμένοι· ἔστι γὰρ ἀφροσύνη ἄγνοια τοῦ ποῖα δεῖ ποιεῖν, ποῖα δ' οὐ. Ὑποτέτακται δὲ τῇ φρονήσει εὐβουλία· εὐλογιστία· ἀγχίνου· νουνέχεια· εὐστοχία· εὐμηχανία.

- 8.2 Εὐλογιστία δὲ ἐστὶν ἐπιστήμη συγκεφαλαιωτικὴ τῶν γινομένων καὶ ἀποτελουμένων. Ἀγχίνοιά ἐστὶν ἐπιστήμη εὐρετικὴ τοῦ καθήκοντος ἐκ τοῦ παραχρῆμα. Νουνέχεια ἐστὶν ἐπιστήμη χειρόνων καὶ βελτιόνων. Εὐστοχία ἐστὶν ἐπιστήμη ἐπιτευκτικὴ τοῦ ἐν ἐκάστῳ σκοποῦ. Εὐμηχανία ἐστὶν ἐπιστήμη εὐρετικὴ διεξόδου πραγμάτων. Ὑποτέτακται δὲ τῇ ἀνδρείᾳ καρτερία· θαρραλεότης· μεγαλοψυχία· εὐψυχία· φιλοπονία.
- 8.3 Καρτερία ἐστὶν ἐπιστήμη ἔμμονος τοῖς ὀρθῶς κριθεῖσι. Θαρραλεότης ἐστὶν ἐπιστήμη καθ' ἣν οἶδαμεν ὅτι οὐ <μὴ> περιπέσωμεν. Μεγαλοψυχία ἐστὶν ἐπιστήμη <ὑπεράνω ποιοῦσα> τῶν πεφυκότων ἐν σπουδαίοις τε γίνεσθαι καὶ φαύλοις. Εὐψυχία ἐστὶν ἐπιστήμη ψυχῆς παρεχομένη αὐτὴν ἀήττητον. Φιλοπονία ἐστὶν ἐπιστήμη ἐξεργαστικὴ μὲν τοῦ προκειμένου οὐ καταναλισκομένη δὲ ὑπὸ πόνων. [Περὶ κακιῶν] Ἀφροσύνη δὲ ἐστὶ κακία τοῦ λογιστικοῦ αἰτία τοῦ ζῆν κακῶς.
- 9.1 ἔργα δὲ αὐτῆς· τὸ κρῖναι κακῶς τὰ πράγματα· τὸ βουλευσασθαι κακῶς· τὸ ὁμιλῆσαι κακῶς· τὸ χρῆσασθαι κακῶς τοῖς παροῦσιν ἀγαθοῖς [ἢ καλοῖς]· τὸ ψευδῶς δοξάζειν περὶ τῶν εἰς τὸν βίον ἀγαθῶν καὶ καλῶν. παρακολουθεῖ δὲ τῇ ἀφροσύνῃ ἀμαθία· ἀπειρία· ἀκρασία· ἐπαριστερότης [ἀμνημοσύνη]. Ὀργιλότης δὲ ἐστὶ κακία τοῦ θυμοειδοῦς καθ' ἣν εὐκίνητοι γίνονται πρὸς ὀργήν.
- 9.2 εἶδη δὲ αὐτῆς τρία· ἀκροχολία· πικρία· βαρυθυμία. ἔστι δὲ τοῦ ὀργίλου τὸ μὴ δύνασθαι φέρειν μήτε τὰς μικρὰς ὀλιγωρίας μήτε τὰς ἐλαττώσεις· εἶναι δὲ κολαστικὸν καὶ τιμωρητικὸν καὶ εὐκίνητον πρὸς ὀργήν ὑπὸ λόγου καὶ ἔργου τοῦ τυχόντος. ἀκολουθεῖ δὲ τῇ ὀργιλότητι τὸ παροξυντικὸν τοῦ ἥθους καὶ τὸ εὐμετάβολον καὶ ἡ μικρολογία [καὶ ἡ μεταμέλεια] καὶ τὸ ἐπὶ μικροῖς λυπεῖσθαι [καὶ ἡδεσθαι]· καὶ ταῦτα πάσχειν ταχέως καὶ παρὰ βραχὺν καιρόν. Δειλία δὲ ἐστὶ κακία τοῦ θυμοειδοῦς καθ' ἣν ἐκπλήττονται ὑπὸ φόβων τῶν περὶ θάνατον.
- 9.3 ἔργα δὲ αὐτῆς· τὸ ὑπὸ τῶν τυχόντων φόβων εὐκίνητον εἶναι καὶ μάλιστα τῶν περὶ θάνατον καὶ τὰς σωματικὰς πηρώσεις· καὶ τὸ ὑπολαμβάνειν κρεῖττον εἶναι ὅπως οὖν σωθῆναι ἢ τελευτῆσαι <καλῶς>. ἀκολουθεῖ δὲ τῇ δειλίᾳ μαλακία· ἀνανδρία· ἀπόνοια· φιλοψυχία [ὑπεστὶ δέ τις καὶ εὐλάβεια καὶ τὸ ἀφιλόνηκον τοῦ ἥθους]. Ἀκολασία δὲ ἐστὶ κακία τοῦ ἐπιθυμητικοῦ καθ' ἣν ὀρεκτικοὶ γίνονται τῶν περὶ τὰς ἀπολαύσεις ἡδονῶν φαύλων.
- 9.4 ἔργα δὲ αὐτῆς· τὸ [ἀεὶ] αἰρεῖσθαι τὰς ἀπολαύσεις τῶν βλαβερῶν καὶ αἰσchrῶν ἡδονῶν· καὶ ὑπολαμβάνειν εὐδαιμονεῖν μάλιστα τοὺς ἐν ταῖς τοιαύταις ἡδοναῖς ζῶντας· καὶ φιλογέλοιον εἶναι καὶ φιλοσκώπτην καὶ φιλευτράπελον καὶ ῥαδιουργὸν ἐν τοῖς λόγοις καὶ ἔργοις. ἀκολουθεῖ δὲ τῇ ἀκολασίᾳ· ἀταξία· ἀναίδεια· ἀκοσμία· τρυφή· ῥαθυμία· ἀμέλεια· ὀλιγωρία· ἔκλυσις. Ἀκρασία δὲ ἐστὶ κακία τοῦ ἐπιθυμητικοῦ καθ' ἣν αἰροῦνται τὰς φαύλας ἡδονὰς κωλύοντος τοῦ λογισμοῦ.
- 9.5 ἔργα δὲ αὐτῆς τὸ κωλύοντος τοῦ λογισμοῦ τὰς ἀπολαύσεις τῶν ἡδονῶν αἰρεῖσθαι· καὶ τὸ ὑπολαμβάνοντα κρεῖττον εἶναι μὴ μετασχεῖν αὐτῶν μετέχειν οὐδὲν ἦττον· καὶ τὸ οἶεσθαι μὲν δεῖν πράττειν τὰ καλὰ καὶ τὰ συμφέροντα, ἀφίστασθαι δὲ αὐτῶν διὰ τὰς ἡδονὰς. ἀκολουθεῖ δὲ τῇ ἀκρασίᾳ μαλακία [μεταμέλεια] καὶ τὰ πλεῖστα ἃ καὶ τῇ ἀκολασίᾳ. Ἀδικία δὲ ἐστὶ κακία ψυχῆς καθ' ἣν πλεονεκτικοὶ γίνονται κέρδους αἰσχροῦ.
- 9.6 εἶδη δὲ αὐτῆς τρία· ἀσέβεια· πλεονεξία· ὕβρις. ἀσέβεια μὲν ἡ περὶ θεοὺς πλημμέλεια <καὶ περὶ δαίμονας> καὶ περὶ κατοικομένους καὶ περὶ γονεῖς καὶ πατρίδα. πλεονεξία δὲ ἡ περὶ τὰ συμβόλαια παρὰ τὴν ἀξίαν αἰρουμένη τὸ διάφορον. ὕβρις δὲ καθ' ἣν τὰς ἡδονὰς αὐτοῖς

παρασκευάζουσιν εἰς ὄνειδος ἄγοντες ἑτέρους· ὅθεν Εὐήνος περὶ αὐτῆς λέγει· Ἥ τις κερδαίνους· οὐδὲν ὁμῶς ἀδικεῖ. ἔργα δὲ τῆς ἀδικίας· τὸ παραβαίνειν τὰ πάτρια ἔθνη <καὶ τὰ νόμιμα> · τὸ ἀπειθεῖν τοῖς νόμοις καὶ τοῖς ἄρχουσι· τὸ ψεύδεσθαι· τὸ ἐπιорκεῖν· τὸ παραβαίνειν τὰς ὁμολογίας καὶ τὰς πίστεις· ἀκολουθεῖ δὲ τῇ ἀδικίᾳ συκοφαντία· ἀλαζονεία· ἀφιλανθρωπία· [προσποίησις]· κακοήθεια· πανουργία. [Περὶ ἀνελευθερίας]· Ἀνελευθερία δέ ἐστι κακία ψυχῆς περὶ χρήματα καὶ δαπάνην.

9.7. (τ) εἶδη δὲ αὐτῆς τρία· αἰσχροκέρδεια· φειδωλία· κιμβικία. αἰσχροκέρδεια μὲν [οὗν ἐστι] καθ' ἣν κερδαίνειν ζητοῦσι πανταχόθεν καὶ τὸ κέρδος τῆς αἰσχύνης περὶ πλείονος ποιοῦνται. φειδωλία δὲ καθ' ἣν ἀδάπανοι γίνονται τῶν χρημάτων εἰς τὸ δέον. κιμβικία δὲ καθ' ἣν δαπανῶσι μὲν, κατὰ μικρὸν δὲ καὶ κακῶς καὶ πλείω βλάπτονται τῷ μὴ κατὰ καιρὸν προσέσθαι τὸ διάφορον. ἔργα δὲ τῆς ἀνελευθερίας· τὸ περὶ πλείστου ποιεῖσθαι χρήματα καὶ τὸ μηδὲν ὄνειδος ἡγεῖσθαι τῶν ποιούντων κέρδος· καὶ βίος θητικὸς καὶ δουλοπρεπὴς καὶ ῥυπαρὸς φιλοτιμίας καὶ ἐλευθερίας ἀλλότριος. ἀκολουθεῖ δὲ τῇ ἀνελευθερίᾳ μικρολογία· [βαρυθυμία]· μικροψυχία· ταπεινότης· [ἀμετρία]· ἀγένεια· μισανθρωπία. Μικροψυχία δέ ἐστι κακία ψυχῆς καθ' ἣν ἀδύνατοι γίνονται φέρειν καὶ εὐτυχίαν καὶ ἀτυχίαν καὶ τιμὴν καὶ ἀτιμίαν.

9.8 ἔργα δὲ μικροψυχίας· τὸ μήτε τιμὴν μήτε ἀτιμίαν μήτε εὐτυχίαν μήτε δυστυχίαν δύνασθαι φέρειν· ἀλλὰ τιμώμενον μὲν χαυνοῦσθαι, μικρὰ δὲ εὐτυχήσαντα ἐξαίρεσθαι· [ἀτιμίαν δὲ μηδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐνεγκεῖν δύνασθαι]· ἀπότευγμα δὲ ὅτιοῦν ἀτυχίαν κρίνειν μεγάλην· ὀδύρεσθαι δὲ ἐπὶ πᾶσι καὶ δυσφορεῖν· ἔτι δὲ τοιοῦτον εἶναι οἷον ἅπαντα ὀλιγωρήματα καλεῖν ὕβριν καὶ ἀτιμίαν καὶ τὰ δι' ἄγνοιαν ἢ λήθην [ἢ ἄνοιαν] γινόμενα. ἀκολουθεῖ δὲ τῇ μικροψυχίᾳ μικρολογία· μεμψιμοιρία· δυσελπιστία· ταπεινότης.